

BOEKBESPREKINGEN

WOORDEN IN DE WIND

EEN KLAAGLIED VAN DE VLAAMSE TONEELAUTEURS

Het Vlaamse toneel en de auteurs, Handelingen van een colloquium te Gent, 6 september 1986, met Johan Boonen, Paul Koeck, Jaak Van Schoor, René Verheezen, eindredactie dr. Freddy Van Besien, Gent, Frans Roggenstichting, 1987, 40 p.

Theatermakers, critici en publiek laten zich vaak ten onrechte in denigrerende bewoordingen uit over het niveau van de Vlaamse toneelschrijfkunst. Vanuit deze vaststelling organiseerde de Frans Roggenstichting op 6 september 1986 in Gent een colloquium over de positie van de Vlaamse auteurs in het theater. Dit boekje is hiervan de neerslag.

In een inleidend referaat kloeg Jaak Van Schoor het ontbreken van enig beleid ter aanmoediging van de eigen auteurs aan. Er schort iets aan de relatie van de auteurs tot het theaternieuw: vele kansen om onze toneelschrijfkunst in binnen- en buitenland meer bekendheid te verschaffen blijven onbenut. Zo wordt niet op een systematische wijze gebruik gemaakt van de interessante mogelijkheid die het Hongaarse Centrum van het Internationaal Theaterinstituut toneelauteurs uit kleine landen biedt hun stukken in het Frans en/of Engels te laten vertalen, drukken en verspreiden. De verhouding tussen auteurs en theaterdirecteurs loopt ook mank. Slechts zelden krijgt een schrijver een behoorlijk gehonoreerde opdracht en de kans om als 'resident playwright' een tijdje deel uit te maken van een theatergezelschap is praktisch onbestaande. Auteurs en regisseurs-scenografen kunnen het evenmin met elkaar vinden: deze laatste hechten immers te veel belang aan beeld, vormgeving en techniek en te weinig aan de tekst, die toch de basis van elke opvoering is.

De toespraak van Armand Delcampe, directeur van het Atelier théâtral de Louvain-la-Neuve, die oog had voor de heel wat rooskleuriger artistieke en financiële positie van de Waalse en Franse auteurs, werd niet opgenomen.

J. Van Schoor trad bovendien op als moderator van een erg lauwe discussie tussen Paul Koeck, Johan Boonen - in maart 1988 werd zijn *De reis naar Civita* geënceneerd door K.V.S. en B.K.T. - en de inmiddels overleden René Verheezen. Veel nieuws kwam er niet uit de bus; de panelleden bereikten overigens een

opvallende eensgezindheid. De interessantste opmerkingen kwamen van het publiek.

Enkele punten kunnen evenwel worden aangestipt. De auteurs uitten volmondig hun ongenoegen over het gebrek aan waardering door "de werkelijke machten van het theater" (R. Verheezen, p. 22). In de theaters wordt naar hun stem niet geluisterd, ze hebben onvoldoende inspraak in het productieproces, de voorstellingen moeten in een minimum van tijd worden klaargestoomd en hun stukken krijgen zelden of nooit een tweede kans.

Werk van de Vlaamse auteurs wordt in onvoldoende mate gespeeld door de professionele gezelschappen. Het opdoeken van het Nieuw Vlaams Theater in 1985 doet de nood aan een "werkcentrum voor Vlaamse dramaturgie" (F. Neyrinck, p. 33) sterk aanvoelen. Op de suggestie van G. De Meersman, dat beginnende auteurs zich dan maar tot amateurgezelschappen moeten wenden, werd niet ingegaan.

Verder pleitte men voor een herwaardering van de functie van de dramaturg. De directies lezen nauwelijks teksten en stellen het repertoire hoofdzakelijk samen op basis van voorstellingen die ze in het buitenland hebben gezien. Een dramaturg zou de productie van Nederlandstalige auteurs op de voet moeten volgen en goede stukken aan zijn directeur voorleggen. Het is opvallend dat de twee in de zaal aanwezige dramaturgen - Toon Brouwers van de K.N.S.-Antwerpen en André Lefèvre van het M.M.T. - op dit vlak verdienstelijk werk hebben verricht.

Tot slot werd een brief aan de Vlaamse gemeenschapsminister van cultuur afgedrukt, waarin enkele auteursvriendelijke suggesties in verband met het in voorbereiding zijnde theaterdecreet staan. Tevens stellen de ondertekenaars Jules Van Houtte, voorzitter van de Frans Roggenstichting en Jaak Van Schoor voor een driekoppige Raad van Advies voor de Vlaamse toneelschrijfkunst in het leven te roepen, die de rechten van de auteurs zou verdedigen en de promotie van de Vlaamse producties zowel op nationaal als op internationaal vlak zou coördineren.

Annick POPPE